

รายละเอียดของวารสาร

ชื่อวารสาร : วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์

Journal Name : Social Sciences Research And Academic Journal

ชื่อบรรณาธิการ : Dr.Bantita Insombat

ชื่อย่อของวารสาร :

Abbreviation Name: JSSRA

ISSN :

E-ISSN : 2408-1647

ที่อยู่สำหรับการติดต่อ : สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 398 หมู่ที่ 9 ตำบลนครสวรรค์ตก อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000

เจ้าของ : สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ / Graduate School, Nakhon Sawan Rajabhat University

จำนวนฉบับต่อปี : 3

Email : graduate@nrsu.ac.th

Website : <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/JSSRA>

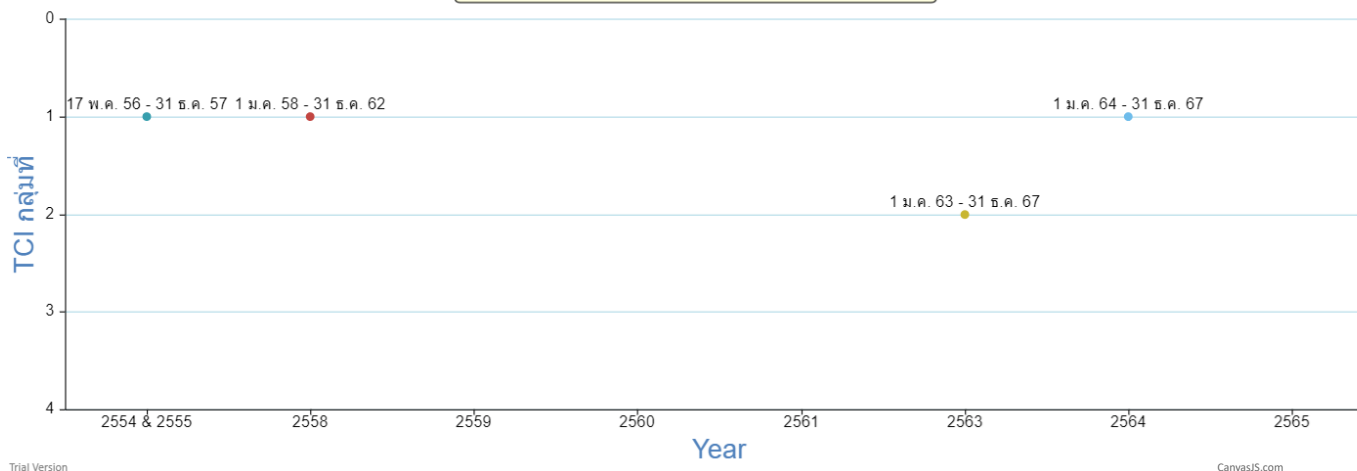
TCI กลุ่มที่ : 1

สาขาหลักของวารสาร : Social Sciences

สาขาย่อยของวารสาร : Business, Management and Accounting / Social Sciences

- หมายเหตุ :
- เริ่มใช้ชื่อวารสารใหม่ ตั้งแต่ Vol.8 No.22 มกราคม-เมษายน 2556 (2013) เป็นต้นไป (Index in TCI)
 - ISSN และชื่อวารสาร (เดิม) : ISSN : 1905-677X, วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ | Nakhon Sawan Rajabhat University Graduate Studies Journal (ยังไม่ Index in TCI)
 - ยกเลิกการจัดทำรูปเล่มวารสาร, ISSN: 2286-9832 ตั้งแต่ Vol.17 No.2 2022 เป็นต้นไป

กลุ่มของวารสารในฐานข้อมูล TCI

Publication 10 Years

ที่ อว ๐๖๑๖.๐๕/ว.๑๖๘

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความงานวิจัย

เรียน อาจารย์จิตติกานต์ แก้ววิเศษ

ตามที่ท่านได้แจ้งความประสงค์ขอให้ตีพิมพ์บทความงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้วรรณคดีเป็นฐานสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” ลงในวารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ ความแข็งแรงแล้วนั้น

บัดนี้กองบรรณาธิการวารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ ได้ส่งให้ผู้ประเมินอิสระตรวจอ่านบทความแล้ว เห็นว่าบทความงานวิจัยดังกล่าวมีรูปแบบและเนื้อหาเหมาะสม มีคุณค่าต่อการตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อประโยชน์ทางวิชาการในวารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ ได้ในปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๕ (Electronic ISSN ๒๕๐๘-๑๖๔๓)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา คุณติลกณัฐวสา)
บรรณาธิการวารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
(วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์)
โทร. ๐๕๖-๒๑๙๑๐๐-๒๙ ต่อ ๑๒๑๑
โทรสาร.๐๕๖-๘๘๒๕๒๓

E-ISSN 2408-1647

วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์

SOCIAL SCIENCES RESEARCH AND ACADEMIC JOURNAL

วารสารราย 4 เดือน ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2565

Volume 17 No. 3 September - December 2022

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

398 หมู่ที่ 9 ต.นครสวรรค์ตก อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000

โทร. 0-5621-9100-29 ต่อ 1211 Mobile 09-7924-5216

<http://apr.nsrui.ac.th/>

วารสารนี้อยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (<http://tci.trf.or.th>) และได้รับการรับรองจาก สมศ. แล้ว
วัตถุประสงค์

วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ตีพิมพ์และเผยแพร่บทความวิชาการและผลงานวิจัย เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการด้านสังคมศาสตร์ โดยมุ่งเน้นงานวิจัยและบทความวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ พัฒนาสังคม และสหวิทยาการทางด้านสังคมศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักวิชาการ จากสถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่างๆ รวมทั้งนักวิชาการอิสระ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้มีผลงานทางวิชาการที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวม

เจ้าของ

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ 398 หมู่ที่ 9 ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง
จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทรศัพท์ 0-5621-9100-29 ต่อ 1211 โทรสาร 0-5688-2523 Mobile 09-7924-5216

<http://apr.nsr.u.ac.th/>

วารสารฉบับอิเล็กทรอนิกส์ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JSSRA>

ที่ปรึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ที่ปรึกษาด้านวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิตา อินสมบัติ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา คุณฉิลกัญฐวสา สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิรุณศิริ ใจมา	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
รองศาสตราจารย์ ดร.จารุณี ทิพย์มณฑล	สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและการเรียนรู้	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ อินตะขัน	สาขาวิชาการบัญชี	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ชันกสิกรรม	สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.ลักขมี งามมีศรี	สาขาวิชาการตลาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.อชิปต์ บุญเหมาะ	สาขาวิชาภาษาศาสตร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ	สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพร เสมาทอง	สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ต้นฉบับ วิทยาลัยฯ ถ้ำทองพัฒนา/ ฅฤณรรณ เอี่ยมมี

กำหนดออก ปีละ 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน)

ฉบับแรกของปี	เดือนมกราคม - เมษายน	กำหนดออก เดือนมกราคม	ปีฉบับบทความ 30 กันยายน
ฉบับที่สองของปี	เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม	กำหนดออก เดือนพฤษภาคม	ปีฉบับบทความ 30 มกราคม
ฉบับที่สามของปี	เดือนกันยายน - ธันวาคม	กำหนดออก เดือนกันยายน	ปีฉบับบทความ 30 พฤษภาคม

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีเปิดทางวิชาการให้นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สนใจ ได้เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ งานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์อื่น ๆ อันเป็นประโยชน์เพื่อร่วมกัน “สรรค์สร้างความรู้ นำสู่สังคม”

สาระในวารสารฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิชาการ 1 บทความ บทความวิจัย 8 บทความ บทความวิทยานิพนธ์ 7 บทความ ได้แก่ สาขาวิชาหลักสูตรการสอน 4 บทความ สาขาวิชารัฐศาสตร์ 1 บทความ สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ 1 บทความ และสาขาวิชาครุศาสตร์ศรีสะเกษ 1 บทความ โดยเป็นบทความจากภายนอกสถาบัน 13 บทความ และบทความจากภายในสถาบัน 3 บทความ

หวังอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะใดในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

ท-

หน้า

บทความวิชาการ

- 1 การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์และหนังสือเสริมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนา
ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....
.....**ธรรมรัตน์ อ่ำแจ้ง, เพ็ชรี ระบุวิเชตร, จารุณี ทิพยมณฑล** 1

บทความวิจัย

- 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ในวัฒนธรรมหลัก เรื่องอาหารภูเก็ตของเด็กปฐมวัย.....**นพวรรณ กาโร** 15
- 3 การพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานวัดการรับรู้การเปลี่ยนแปลงที่มากเกินไปกว่าจะรับได้
สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศไทย.....
.....**นฤมล เพ็ชรทิพย์, ธนยศ สุมาลย์โรจน์, สมรรถพงศ์ ขจรณิ** 25
- 4 ความต้องการจำเป็น กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ และผลการพัฒนาแบบทดสอบอิงเกณฑ์
เพื่อประเมินความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนนายเรือชั้นปีที่ 2.....
.....**ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์** 39
- 5 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการสร้างเชื่อประสิทธิภาพของกลุ่ม :
อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ของการเป็นครูที่ปรึกษา.....
.....**อมรัตน์ ศิริภาพ, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, มีชัย ออสุวรรณ** 53
- ★ 6 การพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริม
ความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....
.....**จิตติกันต์ แก้ววิเศษ** 67
- 7 การประเมินการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในรายวิชาเลือกภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี.....**อัสมา ทรรศนะมีลาก,**
.....**พูน่า เกอร์กิน, รัชพรรณ เกษรสิทธิ์** 81
- 8 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
โดยใช้ภาระงานเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.....**ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์** 97
- 9 โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพเพื่อการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งตามแนวทาง
สันติวิธีของคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์ยุติธรรมชุมชนจังหวัดพิษณุโลก.....**กมลเดช โพธิ์กนิษฐ** 113
- ### บทความวิทยานิพนธ์
- 10 การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการตามแนวคิดสะเต็มศึกษาและทฤษฎีการสร้างสรรค์ด้วยปัญญาเพื่อ
เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....
.....**เวิน รัชสันโส, อุษา ปรามหงษ์, สำราญ กำจัดภัย** 129

สารบัญ

ที่

หน้า

บทความวิทยานิพนธ์

11 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการเปลี่ยนแปลงกับการเป็นองค์กร 4.0 ของกองบังคับการ ตำรวจจราจร.....	ชลพรรณ เคียนทอง, ภริดา ชัยรัตน์, เกวลิน ศิลพิพัฒน์	143
12 ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	จิราพรรณ บุณพันธ์, สุชาติพิย์ งามนิล	157
13 ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคเอสทีเอดีร่วมกับโปรแกรมจีโอจีบร้า วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ภาคตัดกรวย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	จิตติกานต์ เรไร, นิเวศน์ คำรัตน์	171
14 ผลของโปรแกรมการให้คำปรึกษาต่อปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียน นักศึกษาในประเทศไทย : การวิเคราะห์ห่อภิมาณ.....	ศิริรัตน์ เอี่ยมประไพ, ชัยยุทธ กลีบบัว, อมราพร สุรการ	185
15 ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคทีมแข่งขันร่วมกับผังมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	มนธิรา นรินทร์รัมย์, นิเวศน์ คำรัตน์	201
16 สมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ ที่สอดคล้องตามความต้องการของสถานอาชีวศึกษา สปป. ลาว.....	ชน ขอบวง, ธีราพรรณ แซ่แห้ว, โชคชัย อลงกรณ์ทักษิณ	215

Contents

No.		Page
Research Articles		
1	Cooperative Learning and English Supplementary Books to Foster English Reading Skills of High School Students..... <i>Thummarut Aumjang, Phetcharee Rupavijetra, Jarunee Dibyamandala</i>	2
Articles		
2	Comparative Results of Knowledge in Main Cultures About Phuket Food of Early Childhood..... <i>Noppawan Karo</i>	16
3	The Development and Validation of Perceived Excessive Change Scale of University Lecturers in Thailand..... <i>Narumol Petchthip, Thanayot Sumalrot, Samattaphong Khajohnmanee</i>	26
4	Needs Assessment, Learning Strategies and the Results of Development of the Criterion-Referenced Test in Assessing English Vocabulary Learning Ability of the Second-Year Naval Cadets..... <i>Chaiwat Bowornwattanaset</i>	40
5	Principal instructional leadership for building collective efficacy: The interaction effect of homeroom teacher..... <i>Thomrat Siriparp, Prompilai Buasuwan, Meechai Orsuwan</i>	54
6	The Development of Active Learning Management in Teaching Thai Language Subject Using Literature Based Approach for Enhancing the 21st Century Learners Abilities for Grade 6 Students..... <i>Thitikarn Kaeowiset</i>	68
7	An Evaluation of the Online Elective English Courses of Prince of Songkla University, Surat Thani Campus..... <i>Asama Tasanameelarp, Tuna Girgin, Thachapan Kesornsit</i>	82
8	Development of Learning Management Model to Promote Thai for Communicative Skills by the Task-Based Learning Approach for Undergraduate Students..... <i>Sasipong Srisawat</i>	98
9	The Personnel Potential Development of the Community Justice Center Committee for Conflict Management in Peaceful Ways..... <i>Kammales Photikanit</i>	114
Dissertations		
10	The Development of Integrated Curriculum Based on STEM Education and Constructionism Theory to Enhance Students' Learning and Innovation Skills for Prathomsuksa 6 Students..... <i>Weon Ritusso, Usa Prabhong, Sumran Gumjudpai</i>	130
11	Relationship between Management of Changes and Organization 4.0 of the Traffic Police Division..... <i>Chonlaphat Kianthong, Pirada Chairatana, Kevalin Silphiphat</i>	144

Contents

No.	Dissertations	Page
12	The Effects of Learning Management on the Concept of using Brain-Based Learning to English Listening and Speaking Ability of Prathomsuksa 5 Students..... <i>Jirapan Buranapan, Suthathip Ngamnil</i>	158
13	The Effects of Cooperative Learning by STAD Technique with Geogebra Mathematics on Conic Section of Matthayomsuksa 4 Students..... <i>Thitikan Rerai, Nives Kamrat</i>	172
14	The Effect of Counseling Program on Mental Health Problems of Students in Thailand: A Meta-analysis..... <i>Sirirat Eamprapai, Chaiyut Kleebbua, Amaraporn Surakarn</i>	186
15	The Effects of Cooperative Learning by TGT Technique with Concept Mapping Approach on Learning Achievement and Attitude toward Mathematics of Mathayomsuksa 4 Students..... <i>Monthira Narinram, Nives Kamrat</i>	202
16	Desirable Competencies of the Student Teaching Vocational Internship for the Bachelor's Degree in Metal Welder in Accordance with the Needs of Vocational Schools in Lao PDR..... <i>Xonh Xobvong, Teerapun Saeheaw, Chokchai Alongkrontuksin</i>	216

การพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*

ฐิติกานต์ แก้ววิเศษ¹

(วันที่รับบทความ: 15 กุมภาพันธ์ 2565; วันที่แก้ไขบทความ: 7 เมษายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 19 พฤษภาคม 2565)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิทยานุกูลนารี เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน แบบประเมินความสอดคล้องแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุก และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อคู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเชิงรุก สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสอดคล้อง ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้พัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ทั้งหมด 7 แนวการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทุกแนวการจัดการเรียนรู้ ได้ผ่านการประเมินความสอดคล้องของแนวทางการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เฉลี่ย 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00

2. ผลการใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านความพึงพอใจของครูและนักเรียนพบว่า ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อคู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านการจัดการเรียนรู้ มากที่สุด รองลงมาคือด้านการนำไปใช้ ประโยชน์และด้านเนื้อหา ตามลำดับ นอกจากนี้แนวการจัดการเรียนรู้ยังช่วยส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโดยมีการพัฒนาในด้านการทำงานร่วมกัน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ ด้านการแก้ปัญหา ตามลำดับ

คำสำคัญ: การเรียนรู้เชิงรุก, วรรณคดีเป็นฐาน, ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

* บทความวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

¹ อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, E-mail: thitikarn.kae@pcru.ac.th

The Development of Active Learning Management in Teaching Thai Language Subject Using Literature Based Approach for Enhancing the 21st Century Learners Abilities for Grade 6 Students*

Thitikarn Kaeowiset¹

(Received: February 15, 2022; Revised: April 7, 2022; Accepted: May 19, 2022)

Abstract

This purposes of this research were to develop the approach in teaching Thai language subject using literature-based approach and active learning for enhancing the 21st century abilities of students. And study the satisfactions and abilities of students according to the approach in teaching Thai language subject using literature-based approach and active learning for enhancing the 21st century abilities of students. The participants were Thai language teacher at the Grade 6 Students at Wittayanukulnaree School. The methodology in this research were 1) questionnaires of teachers' opinion on active learning management in teaching Thai subject for Thai subject teachers (Index of Item – Objective Congruence or IOC) 2) satisfaction questionnaires on the manual for active learning management in teaching Thai subject. The findings were:

1) The development of proactive thai language learning management guidelines to promote 21st century skills by using literature as a base for 1st graders has 7 approaches to learning management, all of which have been evaluated by experts, an average had high level of quality average (IOC) of 5.00.

2) Results of the teacher and student satisfaction management approach the overall satisfactions on the manual for active learning management in teaching Thai subject by using literature-based approach for enhancing the 21st century abilities of students was high level. The most satisfaction was the learning activities, followed by the utilization, and content, respectively. Abilities of students., which can sort by order from highest to lowest were collaborative, creative thinking, critical thinking and problem solving.

Keywords: Active learning, Literature-based learning, 21st Century students

* The Article from Education1, Phetchabun Rajabhat University, 2562

¹ Lecturer, Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University, E-mail: thitikarn.kae@peru.ac.th

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

วรรณคดีไทย เป็นภูมิปัญญาของกวีหรือนักประพันธ์ไทย เปรียบเสมือนเพชรล้ำค่าเป็นสมบัติคู่แผ่นดินไทยมาทุกยุคทุกสมัย ซึ่งวรรณคดีเป็นเรื่องของนามธรรมที่ต้องอาศัยจินตนาการ อารมณ์ และความคิดของผู้แต่งมุ่งสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อความบันเทิง ความรู้ ประสบการณ์ และแง่คิดต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน วรรณคดีจึงเป็นอาหารทางใจที่จะช่วยยกระดับสติปัญญา และจิตใจ เนื่องจากการอ่าน วรรณคดีแต่ละเรื่องนั้นมีไว้เพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นกระจกสะท้อนภาพสังคม และความหลากหลายของมนุษย์ด้วย ดังที่ Panya Borisutdhi (2542, 1) ได้กล่าวไว้ว่า “วรรณคดี คือ การสร้างสรรค์ทางภาษาให้เกิดผลงาน เพื่อการอ่าน การฟัง และความบันเทิงใจ ทั้งยังอาจให้ความรู้และคติธรรมเป็นผลพลอยได้อีกด้วย”

ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ให้ความสำคัญกับการศึกษาวรรณคดีไทย โดยมีการกำหนดไว้เป็น 1 ใน 5 สาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งในสาระที่ 5 ได้ ระบุมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสามารถ เข้าใจ และแสดงความคิดเห็นวิจารณ์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างแท้จริง

ในการเรียนรู้อารมณ์ไทยนั้นมีหลากหลายวิธี ซึ่งหนึ่งในวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น คือการใช้วรรณคดีเป็นฐาน (Literature-based approach) หมายถึง การนำวรรณคดีหรือวรรณกรรมมาเป็นแกนกลางในการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการกับการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา รวมทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ สถานการณ์ของความเป็นจริง ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน หรือที่คาดว่าอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ดังที่ คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2558) ได้กล่าวว่า แนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งยังขยายบทบาทของวรรณคดีจากแนวคิดเดิมที่เน้นการอ่านเอาเรื่อง มาสู่แนวคิดใหม่ที่เน้นการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาและการอ่านเพื่อพัฒนาชีวิต โดยนำวรรณคดีมาเป็นแกนกลางของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วกำหนดสาระการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกันอย่างครบถ้วน

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า วรรณคดีไทยมีความสำคัญและมีการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น ถึงกระนั้นก็ยังประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหลายด้าน ดังที่ กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล (2560, 205) กล่าวว่า วิธีสอนของครูไม่เร้าใจ ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายใน การเรียนโดยครูผู้สอนมักจะมุ่งสอนแบบอ่านเอาเรื่อง และให้นักเรียนเรียนด้วยวิธีการท่องจำเท่านั้น ซึ่งความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Bureau of Academic Affairs and Educational Standards (1996, 32) พบว่า ครูส่วนใหญ่มุ่งสอนให้นักเรียนท่องจำเพื่อการสอบไล่ ครูบางคนขาดการค้นคว้าไม่พยายามหาเทคนิค

การสอนแบบใหม่อีกทั้งยึดการสอนแบบเดิม จนล้มกระตุ่นให้ผู้เรียนเกิดความคิด และทำให้นักเรียนเบื่อหน่าย เป็นผลให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้

จากปัญหาการเรียนสอนวรรณคดีซึ่งได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีผู้เรียนจำนวนไม่น้อยที่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียนวรรณคดีแบบท่องจำ ทำให้ยังไม่เห็นถึงคุณค่าของวรรณคดี สอดคล้องกับที่ดวงมน จิตรจำนงค์ (2541) ได้อธิบายว่า ผู้เรียนมักคิดว่าการเรียนวรรณคดีให้ประสบความสำเร็จต้องเน้นด้านการท่องจำเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ทั้งหลายและเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ผู้สอนจึงต้องพยายามหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากเดิมนอกเหนือไปจากการจดจำเนื้อหาผ่านการเล่าเรื่อง การท่องจำ คำศัพท์ การถอดความ และการวิเคราะห์คุณค่าทางสังคมและวรรณศิลป์เพื่อออกแบบและจัดการเรียนรู้วรรณคดีที่เหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนวรรณคดีมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้สอนอาจต้องพยายามใช้วิธีการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนวรรณคดีโดยหาวิธีสอนที่หลากหลายให้เข้ากับธรรมชาติของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากกว่าการนั่งอ่านวรรณคดีเพียงอย่างเดียว ฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดค้นที่จะวิจารณ์วรรณคดีตามพื้นฐาน และประสบการณ์ เพราะการสอนที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวรรณคดีและสามารถลบทัศนคติด้านลบที่มีต่อวรรณคดีได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะจัดการเรียนการสอนโดยนำวรรณคดีเป็นฐานเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ผสมกับใช้แนวทางการสอนที่มีพื้นฐานของการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) นอกจากผู้เรียนจะมีความรู้สนุกสนานกับการเรียนวรรณคดีแล้ว ยังมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งได้ฝึกการคิดขั้นสูง มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจและเชื่อมโยงเนื้อหา อันจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองรอบด้านที่จะนำไปสู่ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนและนักเรียนต่อแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแบบเชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา สรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยที่การเรียนรู้แบบนี้ทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการฟัง ผู้เรียนจะต้องอ่าน เขียน อภิปราย และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ในการเรียนซึ่งมีความสัมพันธ์กัน 3 ส่วน ได้แก่ ความรู้ ทักษะต่าง ๆ และทัศนคติ การจัดกลุ่มพฤติกรรมการเรียนรู้ถือได้ว่าเป็นจุดหมายของกระบวนการจัดการเรียนรู้ การสอนแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและการคิดเกี่ยวกับจุดประสงค์หรืองานหรือกิจกรรมที่กำลังทำในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแนวทางของ Active learning (Bonwell & Eison, 1991) โดยมีขั้นตอนการเรียนรู้เชิงรุก 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเร้าความสนใจ (Trigger) 2) ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activity) 3) ขั้นอภิปราย (Discussion) 4) ขั้นสรุป (Summary) (Hazzan Lapidot and Ragonis, 2011) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาพร พฤทธิกุล, 2558)

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน (Literature-Based Approach) เป็นการนำวรรณคดีหรือวรรณกรรมมาเป็นแกนกลางในการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการกับการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษา รวมทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ปรากฏการณ์ เหตุการณ์ สถานการณ์ของความเป็นจริง ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน หรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มุ่งให้ผู้สอนใช้วรรณคดีเป็นสื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทาง ภาษาของผู้เรียน โดยเรียนรู้ทักษะการอ่าน เขียน ฟัง และพูดผ่านการฝึกฝนผ่าน กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความหมาย และสอดคล้องกับวรรณคดี (Slaughter, 1988 อ้างถึงใน ชวิน พงษ์ผจญ, 2562) นอกจากนี้การใช้วรรณคดีเป็นฐานยังมีส่วนที่ช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า พัฒนาทักษะการใช้ภาษา เสริมสร้างความรู้ ความคิด จินตนาการและการเรียนวรรณคดีให้เข้าใจชีวิตนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองได้ (สุนันทา อาจศัตรู และคณะ, 2559)

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและหาความต้องการจำเป็น (Needs Analysis: R1) โดยการใช้แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการแนวการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถ

ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องแนวการจัดการเรียนรู้ (Development: D1) ขั้นตอนที่ 3 นำแนวการจัดการเรียนรู้ไปใช้ (Implementation: R2) ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้แนวการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ (Evaluation: D2) จากนั้นสรุปผลการประเมิน

ประชากร

ครูที่สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในกลุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 จำนวน 39 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน โรงเรียนวิทยานุกุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) ด้วยการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ได้เรียนโดยใช้แนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) ด้วยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สอบถามครู โดยผลการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ของวัตถุประสงค์กับประเด็นคำถาม (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

2. คู่มือแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโดยคู่มือแนวการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Hazzan Lapidot and Ragonis(2011) มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นเร้าความสนใจ (trigger) 2. ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (learning Activity) 3. ขั้นอภิปราย (discussion) และ 4. ขั้นสรุป (summary) ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ของวัตถุประสงค์กับประเด็นคำถาม (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

3. แบบประเมินผลความพึงพอใจต่อการใช้คู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งได้ผ่านการประเมินคุณภาพ

จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง ของวัตถุประสงก์กับประเด็นคำถาม (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานสำหรับครูที่สอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของครูที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบ เชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แล้วบันทึกผลจากแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้

2. ผู้วิจัยออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้วรรณคดีเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3. ผู้วิจัยดำเนินการบริการวิชาการให้ความรู้ผ่านโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุก โดยใช้วรรณคดีเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในวันที่ 26 เมษายน 2562 โดยใช้เวลา 1 วัน รวม 7 ชั่วโมง จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิทยานุกูลนารี ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) ด้วยการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม นำแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย

4. ผู้วิจัยประเมินผลหลังการดำเนินการใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอนและนักเรียนที่มีต่อแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยหาค่า ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความสอดคล้องแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบ เชิงรุก โดยใช้วรรณคดีเป็นฐานสำหรับครูเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการศตวรรษที่ 21 ด้วยการใช้สถิติวิเคราะห์ ค่าความสอดคล้อง (IOC)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนและนักเรียนตามแนวการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ด้วยการหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากแบบสอบถาม ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน โดยครูที่สอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียนที่อยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 มีความ ต้องการแนวทางการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน อยู่ในระดับมากมี ค่าเฉลี่ย 4.36 โดยมีความต้องการส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในด้านการทำงาน ร่วมกัน ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และ ด้านการแก้ปัญหา

จากข้อมูลแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย แบบเชิงรุกโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ได้ทั้งหมด 7 แนวการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) ใช้กับหัวข้อวรรณคดีเรื่องนิราศภูเขาทอง 2) การเรียนรู้แบบสองคนร่วมคิด (Think Pair Share) กับ หัวข้อวรรณคดีเรื่องโคลงโลกนิติ 3) การเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น จดหมายถึงเพื่อน ใช้กับหัวข้อวรรณคดี เรื่องสุภาษิตพระร่วง 4) การเรียนรู้แบบภาพต่อจิ๊กซอว์ความคิด ใช้กับหัวข้อวรรณคดีเรื่องกาพย์พระไชยสุริยา 5) การจัดการเรียนรู้ เล่นละครสะท้อนวรรณคดีใช้กับหัวข้อวรรณคดีเรื่องราชาธิราช 6) การจัดการ เรียนรู้แบบฐานการเรียนรู้ สูตรเสน่ห์หา ใช้กับหัวข้อวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน และ 7) การ จัดการเรียนรู้แบบ A Small group discussion สืบสานนิทานพื้นบ้าน ใช้กับหัวข้อวรรณคดีเรื่องนิทานพื้นบ้าน โดยในกลุ่มนี้แนวทางการจัดการเรียนรู้จะมีสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัด กิจกรรม สื่อการสอน และการวัดการประเมินผล ซึ่งแนวการจัดการเรียนรู้ข้างต้นสามารถนำไปขยายผล เป็นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม คือ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและ

การประเมินผล ซึ่งได้ผ่านการประเมินความสอดคล้องของแนวทางการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เฉลี่ย 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อคู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.39 อยู่ในระดับมาก โดยด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มากที่สุด รองลงมาคือด้านการนำไปใช้ ประโยชน์และด้านเนื้อหา ตามลำดับ ส่วนนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.35 อยู่ในระดับมาก โดยด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มากที่สุด รองลงมาคือด้านการนำไปใช้ ประโยชน์และด้านเนื้อหา ตามลำดับ นอกจากนี้แนวการจัดการเรียนรู้ยังสามารถช่วยส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนได้ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการทำงานร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 4.30 รองลงมาคือด้านความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 4.15 ต่อมาคือด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าเฉลี่ย 4.04 และสุดท้ายคือ ด้านการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 3.95 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. แนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ทั้งหมด 7 แนวการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทุกแนวการจัดการเรียนรู้มีค่าประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ เฉลี่ย 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.00 ทั้งนี้ผู้สอนสามารถบูรณาการเนื้อหาทางวรรณคดีไปสู่การสอนภาษาไทยได้ทั้ง 4 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา อันจะเป็นส่วนช่วยพัฒนาผู้เรียนในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ไปพร้อมกันโดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของชวิน พงษ์ผจญที่ได้สังเคราะห์กระบวนการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน โดยมีรายละเอียด 4 ขั้นตอน คือ 1) เลือกสรรวรรณคดี โดยเลือกวรรณคดีแล้วพิจารณาประเด็นเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดในหลักสูตร แกนกลาง 2) พิจารณาตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับเนื้อหาของวรรณคดี 3) ระบุชุดผลงานสำคัญ โดยผู้สอนจะต้องกำหนดผลงานสำคัญของ หน่วยการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการเพื่อประเมินการเรียนรู้หลังเรียน และ 4) สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนนี้ผู้สอนจะต้องออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวรรณคดีที่เลือก ช่วยให้ครูสามารถการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วรรณคดีเป็นฐานที่เหมาะสมกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จากงานวิจัยนี้ยังมีการจัดการเรียนการสอนโดยแทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน อันได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบ Collaborative learning group การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning กิจกรรมจดหมายถึงเพื่อน โดยใช้การจัดการเรียนรู้บันได 5 ขั้น กิจกรรม Think Pair Share

กิจกรรมภาพต่อจิ๊กซอว์ความคิด กิจกรรมเล่นละครสะท้อนวรรณคดี กิจกรรมสูตรเสน่ห์ห้า : ฐานการเรียนรู้ และกิจกรรมสืบสานนิทานพื้นบ้าน : A Small group discussion ซึ่งเมื่อนำมาพัฒนาเป็นคู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้สอนสามารถเลือกที่จะนำแนวทางการจัดกิจกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีที่ช่วยส่งเสริมทั้งความรู้และคุณลักษณะของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน สอดคล้องกับแนวคิดของ McKinney (2008) และ Brookeld (2005) Bonwell and Eison (1991) ที่ได้เสนอตัวอย่างกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแนวทางของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) อันสามารถสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ควบคู่กับการส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 เช่นเดียวกับงานวิจัยของสุนันทา อาจสัตรู สนิท สัตโยภาส และ ชาตรี มณีโกศล (2559) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐานสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนบุญโญปถัมภ์ลำพูน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดี กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และคะแนนการตอบแบบทดสอบอรรถาธิบายจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เนื่องจากผู้วิจัยนำวรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าเป็นแกนกลางจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน การฟัง การดู การพูด การเขียน แล้วสอดแทรกไวยากรณ์ภาษาให้เชื่อมโยงกันนักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาที่ถูกต้อง ส่งเสริมการคิดแบบเชื่อมโยงสามารถขยายความรู้ ความคิด นำไปตอบคำถามในแบบฝึกหัดแตกต่างจากการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้าแบบปกติที่เน้นเฉพาะการอ่านโดยไม่นำทักษะอื่นมาสัมพันธ์กับวรรณคดี นักเรียนจึงขาดทักษะการเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ตอบคำถามคิด วิเคราะห์ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนไม่ได้คะแนนดี

2. ความพึงพอใจของครูและนักเรียน พบว่ามีความพึงพอใจต่อคู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนตามแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแบบเชิงรุก โดยใช้วรรณคดีเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 โดยครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.39 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด อาจเนื่องมาจากกิจกรรมมีความหลากหลาย เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีให้กับครูผู้สอนและนักเรียนได้เน้นปฏิบัติมากกว่าการอ่าน

ห้องจำ อีกทั้งยังออกแบบกิจกรรมที่เป็นขั้นตอน นำไปใช้ได้ง่าย ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนในการเรียนตามความสามารถในศตวรรษที่ 21 คือ การใช้วิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะในเรื่องของการทำงานร่วมกัน การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เน้นกระบวนการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นกันเอง ส่วนนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.35 อยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนได้ส่งเสริมความสามารถด้านการทำงานร่วมกันในทุกกิจกรรมที่จัดเป็นแนวทางการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเน้นให้ผู้เรียนได้ส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโดยมีการพัฒนาในด้านการทำงานร่วมกัน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และด้านการแก้ปัญหา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับชลธิชา หอมพุ่ม (2560) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่จะใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ โดยทั้งครูและนักเรียน โรงเรียนทดลองและ โรงเรียนขยายผลมีความพึงพอใจแนวการจัดกิจกรรมในระดับมากที่สุด โดยหลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความสามารถด้านการทำงานร่วมกันในเกือบทุกกิจกรรม รวมทั้งความสามารถทั้ง 3 ด้าน คือ การใช้วิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา ก็เพิ่มขึ้นหลังจากใช้แนวการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว นอกจากนี้ ชวิน พงษ์ผจญ (2019) กล่าวว่า การออกแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรม ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้วรรณคดีโดยเน้นการเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อวรรณคดีตามประสบการณ์เดิมของตนเองอย่างอิสระ โดยมีครูช่วยแนะนำ ปรับแก้ไข และเพิ่มเติมตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหนึ่งของแนวคิดนี้ที่มุ่งพัฒนาความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ชีวิตผ่านการอ่านและการอภิปรายวรรณคดีร่วมกัน เช่นเดียวกับชลธิชา หอมพุ่มและสมพร ร่มสุข (2559: 1549-1563) ที่ได้เขียนบทความเรื่อง การสอนคดีชน วิชากับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนและการเสริมสร้างความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีจุดประสงค์เพื่อแนะนำวิธีสอนคดีชนวิทยาเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยใช้วิธี สอนคือการลงภาคสนาม (field work) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างรอบด้าน ผลการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนที่เรียนกับครูที่ใช้ project based learning (PBL)

ผลการศึกษาพบว่า ครูที่ได้รับการพัฒนา ให้ใช้ project based learning (PBL) สอนทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถสอนและทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะใน ศตวรรษที่ 21 สูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการพัฒนาให้ใช้ project based learning (PBL) อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนที่เกิดขึ้นเมื่อครูใช้ PBL ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ(Critical Thinking)การทำงานร่วมกัน(Collaboration) การสื่อสาร (Communication) ความคิดสร้างสรรค์(Creativity) การเรียนรู้ด้วยตนเอง(Self direction) ทักษะ โลกาภิวัตน์ (Global Skills) การติดต่อสื่อสาร (Local connections) และการใช้เทคโนโลยี (Using technology) ได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การใช้แนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยนสาระอื่น ๆ นอกเหนือไปจากวรรณคดี เช่น สาระการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเพิ่มเติมกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากแนวการจัดการเรียนรู้ที่ได้แนะนำไปเพื่อให้เกิดความหลากหลายในการจัดกิจกรรม

2. ในการวัดและประเมินผลของการเกิดขึ้นของทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้สอนสามารถวัดผลควบคู่ไปกับเนื้อหาที่สอนไปพร้อมกันได้ เนื่องจากมีการสอดแทรกทักษะไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้อาจใช้การสรุปผลในตอนท้ายอีกครั้งเพื่อวัดผลว่าผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 อย่างไรบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนได้จดจำและนำไปปรับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ในแต่ละรูปแบบเพื่อจะให้เห็นถึงผลของการจัดการเรียนรู้เฉพาะวิธีการที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่องว่าผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 หรือไม่อย่างไร และทักษะนั้นเชื่อมโยงวรรณคดีและวรรณกรรมมาสู่ชีวิตจริงได้อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

- กึ่งกาญจน์ บุณณสินวัฒนกุล. (2560). จะสอนวรรณคดีอย่างไรให้ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(4), 203 –213.
- คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). *UTQ – 02111กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับผู้สอนระดับมัธยมศึกษา*. สืบค้นจาก www.kruid.com/02111.pdf
- ชวิน พงษ์ผจญ. (2562). การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน : แนวคิด แนวปฏิบัติ และประเด็นที่ควรพิจารณา. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*, 26(2), 95 – 125.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2560). การพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความสามารถในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(3), 332- 346.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง และสมพร ร่วมสุข. (2559). การสอนคติชนวิทยากับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้เรียนและการเสริมสร้างความภูมิใจในภูมิปัญญาไทย. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 9(2), 1549-1563.
- ดวงมน จิตรจำนงค์. (2541). *สุนทรียภาพในภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศยาม.
- สถาพร พงษ์กุล. (2558). *การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning*. สืบค้นเมื่อ 31 มิถุนายน 2560, จาก http://km.buu.ac.th/article/frontend/article_detail/141.
- สุนันทา อาจสัตรู สนิท สัตโยภาส และ ชาตรี มณีโกศล. (2559). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีกลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า แบบบูรณาการตามแนวคิดวรรณคดีเป็นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวนบุญโญภิรักษ์ ลำพูน. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 7(1), 43-58.
- Bonwell, C.C.; Eison, J. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom ASHE-Eric Higher Education Report No1*. Washington, D.C.: The George Washington University, School of Education and Human Development.
- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (1996). *The Effective Secondary Education Research*. Bangkok: Khurusapha Press.
- Hazzan, O., Lapidot, T. and Radonis, N. (2011). *Guide to Teaching Computer Science: An Activity-based Approach*. New York: Springer

McKinney, K. & Heyl, B., (Eds.). (2008). *Sociology Through Active Learning*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: SAGE/Pine Forge Press.

Panya Borisutdhi. (1999). *Analysis of Thai literature by Genre*. 2 nd ed. Bangkok: The Royal Institute of Thailand.
